

Ír szerelem

(4.rész)

Imre leruccant egy hétre Rómába. Ott fölkereste magyar és olasz barátait, eljárt velük fürödni Fregenébe és Ostiába, mivel a hideg ír tengert csak halászatra használta. A Szent István zárandokházban, a Via Casalettón, szemrevételezte Prokop Péter egyházi festőnek a falakon szereplő háromszáz festményét. Prokop expresszionista festő volt, aki nem egyszerűen reprodukálta a külső világ tárgyait, vagy az ismert bibliai történeteket, hanem saját belső történéseit, hangulatait adta ezekhez. Imre tanulmányt írt Prokop festészetéről, melyet azon nyomban lekötött a római római katolikus *Katolikus Szemle*. Fizetség nem járt, de a tanulmányíró kapott a jeles festőtől három képet. Az egyik a Szent Családot ábrázolta, olyan technikával, mintha egy ritkásan leeresztett rolón keresztül néznénk őket. A másik Assisi Szent Ferenc mellképe volt, a szent kezén szelíd énekes madárka ült. A szent és a madár egymás szemébe nézett. A harmadik Szent István arcképe volt, nem a megszokott öregemberé, hanem egy javakorabeli, belevaló férfié. A festményeket hazahozta Írthonba, a Szent Család a pápa reprodukált fényképe mellett kapott helyet a falon, és így az örökmécsesből megvilágítást, a Szent István kép hálószobájába került, az ágya fölé, a Szent Ferencet Aine-nak adta.

– Köszönöm, az olajfestmény csodálatos, helyem is van számára szobám keleti falán, ahonnan, ha süt, éppen besüt ágyamra a nap, de mit mondok szüleimnek, kitől kaptam?

– Árverésen vetted.

*

Ömlött az eső, mintha dézsából öntötték volna. Csoda volt, hogy a repülő baj nélkül le tudott szállni. Megérkezett Sanyi, Imre muzikológus cimborája, sőt a legjobb, legközelebbi barátja. Egy dublini szállodában kapott szállást, de a kongresszusi értekezlet után kibuszozott Imréhez. A busz az úthorasz tócsáit első kerekeivel úgy fecskendezte, mint egy született tűzoltóautó. Imre kertjében a két almafa között vizesárok húzódott, a lehullott almákat akár csónakban lehetett volna szállítani. Aine is ott volt a fogadásnál:

– Akár ír is lehetnél, olyan gyufafejű vagy – mondta Sanyinak közvetlenül Aine, majd minden másnap eljött, hol pizzát hozott, hol egy nagy dobozban kekszet, hol szalonnás káposztát készített hármójuknak vacsorára.

– Miért mondtad, hogy akár ír is lehetnék? – kérdezte Sanyi. – Talán mert nem olvaszt el az eső?

– Talán azért is, de főleg azért, mert szeplős vagy, mint a legendás vikingek legendás ivadékai.

– Nem hinném, hogy a vikingek lehajóztak volna Pestig, ahol én születtem – felelte csendesén Sanyi. – Te viszont, Aine szénfekete szemű, koromfekete hajú vagy. Olasznak is beillnél.

– Vagy spanyolnak – Aine gurgulázva nevetett. – Amikor az angol flotta és a segítségükre jött vihar szétzilálta a spanyol armadát, jó pár hispániai gálya az ír partokon kötött ki. Tehát ki tudja, kik voltak távoli őseim.

A harmadik este együtt mentek el a leixlipi *Lazac ugrató* kocsmába, mely Aine egyik kedvelt búvóhelyének számított, ahol számos hódolója töltötte Guinness-szel és Smithwicks-szel fölösleges

szabadidejét. Aine ki akarta próbálni, hogyan illene be ez a két magyar intellektuel az ő szokványos, tehetős ír haverjai közé. Eleinte minden simán ment, jó humorral fűszerezett beszélgetésekkel és kurjantásokkal, a krigli söradagok váltott rendelésével és fizetésével, mígnem beállított Brady, aki azelőtt Aine-nak próbált udvarolni, mármint az Imre-korszak előtt. Kockafejű, lefedt szájú legény volt, bőrdzsekit és amolyan bilgeri csizmát viselt, mintha lovaglásból jött volna. Whiskey-t rendelt magának, körülnézett és így szólt:

– No, most kiderült Isten igazsága! Nem volt Hollókóstoló, mármint Holocaust; az angol történész, Irving professzor bebizonyította, hogy humbug az egész. A zsidók találták ki a csalós gázkamra-históriát, hogy sajnáltassák magukat!

– Nem hiszek a fülemnek – szólt a számára vadidegen ír fickóhoz Sanyi, aki egy kikeresztelkedett nagymamát könyvelhetett el magának, és aki meglepően jól bírta az angol nyelvet. Sőt, az ír akcentushoz is kezdett hozzászokni.

– Honnan halászta ki maga, melyik röpiratból vagy szennyiratból szopta maga ezt a sületlen hazugságot? – szögezte a kérdést Sanyi a lefedt szájának. Imre gyorsan kettejük közé tolt egy bárszéket, megnehezítendő az esetleges tettelegességet.

– Maga kicsoda? – kérdezte Brady. – Talán hitsorsos?

– Én keresztény vagyok – felelte óvatosan Sanyi és nem tette hozzá, hogy protestáns, mert a katolikus többségű ír kocsmában talán ez is kihívásnak hatott volna.

– Hát ide süssön – mondta Brady, harmadik whiskey-s poharát fenéig ürítve –, tegnap egy történész mondandóját hallgattam meg egy londoni gyűlésen, melyet a *Brit Nemzeti Párt* rendezett. Ez a tudós ember bebizonyította, hogy azokban a bizonyos gázkamrákban nem élő zsidókat öltek meg, mert gáz azokból nem is jött. Az égetés, ilyen kétségtelenül volt, nem az élőket illette, hanem a munkatáborok halottait. A táborokban dolgozni kellett, élelem kevés volt. Mégis sokan túléltek az egészet, és azóta terjesztik a hazugságokat.

– Csekélység – szívta be ajkán Sanyi. – Tehát a háborús termelés növelésére vittek el dolgozni hatmillió férfit, nőt, gyermeket, ugyebár?

– Igen. Kellott a munkaerő. Az orosz foglyokat is bevonták és az ingyenélő cigányokat is. Persze kemények voltak a körülmények.

Imre sem állhatta szó nélkül, és Brady düledt szemébe nézett:

– Szüleim zsidó szomszédai Bergen-Belsenben végezték. A Weisz család apraja-nagyja, a nagyszülőktől kezdve a hároméves kislányig.

– Mese az egész. Ezeket a dolgokat jobban tudja a történész.

Imre megköszörülte a torkát:

– Úgy. Az a bizonyos történész megbukott az egyetemi végvizsgáján, tehát diplomája sincs, csupán neonáci bizonyítványa. Írt egy könyvet a magyar '56-os forradalomról, melyben 165 helyen vagy tudatosan fordította el a tényeket, vagy nem ellenőrizte az adatokat. Egy angol újságíró elment a maga történészének a lakására és Hitler arcképe nézett vele szembe, már az előszobában. Az arckép mellett horogkeresztes zászló díszelgett.

Aine kipirult és elképedt arccal hallgatta a szócsatát. A haverok foguk között szűrték, szívták a sört, hallgattak. Írország semleges maradt a világháborúban, Dublinban egyaránt nyüzsgöttek a német és az angol kémek. Aine körülnézett, megszólalt:

– Későre jár, menjünk haza.

– Jó – egyezett bele Imre. – Menjünk. Először hazafuvarozzuk Sanyit a szállására, aztán, ha kedved van hozzá, velem jössz.

– Jó fej ez a Sanyi – mondta Aine, mikor a muzikológus becsukta maga mögött a hotel ajtaját. – De azért minden este nem vele kellene foglalkoznunk...

– Hanem magunkkal. Azaz egymással. Máris kezdhethetnénk...

A Phoenix parkon hajtottak keresztül, amely az úti ívlámpák fényétől eltekintve üres, sötét és csendes volt, csupán egy csapat szarvas kérődzött a kiserdő és a vadkacsás tó közén.

– Álljunk meg – javasolta Aine. Napközben nem lehet megközelíteni a szarvasokat.

Az út vagy ötven méterre kanyarodott el a tó pázsitos partjától. Kiszálltak. A szarvasok felemelt fejvel húsz méter távolságon belül nem engedték közelükbe az emberpárt. Miután a férfi és a nő ezt megszegte, a vadak lábra kaptak, szaladtak vagy ötszáz métert, aztán újra letelepedtek.

– Milyen puha ez a fű – simogatta meg a pázsitot Aine. Leült, és hogy el ne pattanjon a feszes kapocs, kikapcsolta szoknyája felső kapcsát, blúza felülről második gombját. Mert a legfelső már nyitva volt.

– Könnyű Katát táncba vinni – mormogta Imre, levetette zakóját, és a pázsitra terítette. – A fű bársonyos, de enyhén nedves – mondta.

Aine tovább folytatta a kigombolkozást. A szoknya, a blúz is alátétnek szolgáltak. Meleg éjszaka volt, a tücskök szorgalmasan ciripeltek, a békák elvétve kuruttyoltak a tó partján. A férfi és a nő vadul szeretkeztek, mint a fölhevült békák, majd fölöltöztek és helyben maradtak.

– A szarvasok – szólta Aine – láttál már szarvasokat üzekedni?

– Nem láttam, bár gyakran hallottam szarvasbögést Pannóniában, fiúkoromban.

– És a békák?

– Hát igen, a béka nagy szám. Olykor egy napon át szeretkeznek.

– Jó nekik – mondta Aine.

*

Az elkövetkező hetekben sor került a mesékre. Először a magyar mesét kivonatolta Aine számára Imre.

A sűrű setét erdőben Ilon, az erdész lánya elment vadmézet szedni. A járt ösvényeket járatlanok váltogatták, a járatlanokat a bozót, benne a szederinda. Ám ott állt, egy odvas fa, üregében – mert a vadméhek mézgülával odaragasztották –, ott volt a méhek otthona. A dolgoz méhek szorgalmasan hordták a méhkirálynőnek a virágszirmokból, virágnedvekből sajtolt mézet. HÓ TE LÁNY – zsongta Ilonnak a méhkirálynő – MEGKÓSTOLNÁD-E A LEGJOBB LÉPÜNK LEGFINOMABB MÉZÉT? A lány bólintott feketefürtös fejével. Százhatvanhat hozzászelidült méhecske csorgatta virsli szájába a méhpempőt. Felsőleges étel volt, valóságos magyar királyi és császári zselé. SOKÁ FOGSZ ÉLNI – zsongta, döngte a méhkirálynő.

Imre elhallgatott.

– És ez lenne a mese vége?

– Talán nem a vége, jól lehet, itt hagyom abba. Tudod a valóságban soha semminek nincs vége, a múlt fecskéfarkkötéssel illeszkedik a jelenhez, a jelen a jövőhöz. A dolgok így vagy amúgy folytatódnak. A parányok birodalmában egyszerre van jövő, jelen és múlt.

– Én karácsonyra, beleértve az egész decembert, Malawiba megyek, repülök oda-vissza. Fergus, az unokatestvérem, ott vezeti egy CARA nevű segélyszervezet egyik afrikai fiókját. Titkárnöje és egyben adminisztrátora egy hónap európai szabadságra megy; megegyeztem Fergus-szal, hogy a nőt helyettesítem.

– Hiányozni fogsz.

– Szilveszter estére itthon leszek.

– Én csak a szokásos egy hetet töltöm otthon. Viszont a te egy hónapi távolléted hosszú idő, az alatt el is felejtethsz – mondta Imre komolyan.

– Nincs szándékomban elfelejteni téged. Sőt, pozitívan át fogom gondolni a mi dolgunkat. Csak te maradj hű hozzám.

– Erre méhpempőt vehetsz. Nem keresek magamnak más nőt, nálad jobbat úgyse találnék. De hiszen még csak október vége van, ne búcsúzkodjunk még.

– Van az egyetemen egy barátnőm, titkárnő a történelem szakon. Keresnek egy előadót, aki az '56-os magyar forradalomról beszélne nekik. Elvállalnád?

– Jobb híján. Mivel ötvenhatban még gyerek voltam. Vizet vittem a Széna térieknek, meg segítettem a barikádokat rakni. Persze azért ott voltam és mindenről értesültem. Elég ez?

– Kérdésedet a barátnőm közvetíteni fogja a tanszék professzorának.

Professzor B. egy sajtfejű, alacsony középkorú férfi, ritkás, rőt bajusszal, örült a lehetőségnek. Imrét ünnepélyesen fogadták, mint egy távoli, ám szellemileg testvéri nép méltó képviselőjét. A hatszáz fős aula megtelt diákokkal, tanárokkal. Aine is ott volt, főnöke, a belga kekszgyártó kíséretében, sőt Aisling – partnere a tenisz női párosban – is vele volt. Eljött Patrick is, Imre korábbi bridgepartnere – mielőtt a lánnyal töltött idő el nem lehetetlenítette számára az estét kitöltő kártyázást. Imre végignézett a hallgatóságon. 1996-ot mutatott a kalendárium, 40 évvel annak előtte a diákok közül csak az öregdiákok láthatták meg éppen a napvilágot. Imre ünnepelőbe vágta magát, Amerikában készült nyakkendő kötött, melyre, a csomó alatt, rá volt hímezve a lyukas zászló. A terem megtelt, a moraj megszűnt.

– Tisztelt Hallgatóság! Negyven esztendővel ezelőtt gyerek voltam, édesanyám elküldött kenyérért. A főúton veszélyes volt átmenni, mert egymást követve dübörögtek az orosz tankok. Hogy ez milyen volt? Képzeljék el angol harckocsik vonulását az O'Connell Streeten. Aztán csakhogy átslisszoltam az úton, megvettem a kenyeret, falatoztunk belőle három napig. Mert a pékséget az orosz tankágyú a felkelőkkel való harcban szétlőtték. Ezek után barikádokat építettünk a téren, fölszedtük az út kövezetét. Feltépett sínek és torlaszok. *It was a revolution forged by teenagers.* Én puskához, géppisztolyhoz kicsi voltam, ezért vizet hordtam a felkelőknek a barikádokra. Vezetőnk összeköttetésben volt más gócpontokkal is. A Corvin közieknek páncélok is voltak, a Kilián barakkosoknak gyalogsági ágyújuk is. Október végére Budapest olyan volt, mint egy roncsstelep. A parlament előtti téren a házak falánál, a szobrok talapzatánál a kövezeten a békés tüntetők kifreccsent vére, húscsataik. Hatszáz ember lelte itt halálát, a házak tetején elrejtőzött titkosrendőrök sorozatainak áldozatai. Ha nem is lehettem ott minden helyen, tudtunk mindenről. Édesanyám elsősegélyt nyújtott egy sebesültnek, kinek bal karját szakította le egy tankágyú. Hallgattuk a rádiót – a magyar adás szovjethű kezdetein túl nemzeti gondolatokat sugárzott már. Álltak a harcok, de a nagy nemzetek, az angolok, amerikaiak, franciák nem velünk voltak elfoglalva. A szuezi kérdéssel Írország az Egyesült Nemzeteknél példamutatóan viselkedett. Az ír delegátusok a legkeményebb beszédeket tartották a magyar ügy mellett és a katonai vereség után maga De Valera is fölszólt az ír parlamentben a magyar menekültek ügyében. Mindenki meg akart szabadulni az oroszoktól, de nehéz volt eldönteni, hogyha ők kivonulnának, milyen helyzetet lehetne támogatni. Nagy Imre, az ismét élre került miniszterelnök, a kommunista/szocialista rendszer megjavításáról álmodozott, bár helyet adott annak a követelésnek, hogy az egypártrendszeret többpártrendszer váltsa fel. A felkelők és csoportvezetők jobbára piacgazdaságról álmodoztak, valamiféle igazságos demokráciában. Meg kell hogy mondjam, én, mihelyt benőtt a fejem lágya és mielőtt a szovjet tankok elnyomták a prágai tavaszt, én a szociáldemokrácia ideáljában véltem fölfedezni a követendő példát. Olvastam Adam Smith kísérletéről, aki munkásait részvényeseivé tette. Azt gondoltam: helyes volt az agresszív vörös csillagokat leválni '56-ban az országházról, a rádióról, a Szabad Nép székházáról, de valami szimbólum kellett azért: az lett a piros fehér zöld lukas zászló, trikolor, melyből a hadapródok, majd mindenki más kivágta a kommunista jelvényt. Azt képzeltem: létezik egy, mondjuk így, keresztény alapozású szocializmus, hiszen magát az eszmét megtaláljuk a Szentírásban, az Apostolok cselekedeteiben. Naiv voltam, tele ellentétes érzésekkel. Tudtam, hogy a forradalom leverése után 12.000 embert börtönbe csuktak, azt is hallottam, hogy több százat kivégeztek, köztük egy unokatestvéremet is. És mindennek előtt az idealista kommunista miniszterelnököt, Nagy Imrét és közvetlen baráti körét. Nagy Imrét elsősorban azért, mert kiléptette Magyarországot a Varsói Szerződésből.

– Tisztelt Hallgatóság! Itt a magnetofonom, benne egy szalagmásolat Nagy Imre miniszterelnök utolsó nyilvános szavaival. Lefordítom, magyarul lejátsszom.

ITT NAGY IMRE, MAGYARORSZÁG MINISZTERELNÖKE BESZÉL... CSAPATAINK HARCBA ÁLLNAK, A KORMÁNY A HELYÉN VAN. Tehát: Here Imre Nagy, the prime minister of Hungary speaks... our troops are fighting, the government stands its ground.

Imre hangja elcsuklott a feltörő könnyektől. Még hozzátette, félig zokogva, félig azt elfojtva, magyarul: *helyén van a sírban*.

A hallgatóság szétszéledt, Imre leült egy székre. Aine odament hozzá, kivezette a teremből. Szótlanul ballagtak az ódon épület folyosóján, amely a középkori kolostorok kerengőjét imitálta. Kinyitották a nagy hátsó tölgyfa kaput és megindultak a kavicsos ösvényen nyugat felé a parkban. Kora délután volt, az előadás ebédidőben hangzott el, érzelmesen, csapongón olyan hangulatban, mely egyébként idegen volt Imre természetétől. Ezt Aine is tudta, szótlanul, kissé meglepve, mégis megértve: gyengéd mozdulatokkal elismerte. Előkerültek léglökéses papírzsebkendői, szorosán, biztatóan fogta a férfi karját, és mivel csöpögni kezdett az eső, levette és Imre fejére húzta saját micisapkáját.

Imre az évszázados bükkök és leveleitől már háromnegyed részt megfosztott vérbükkök mohos törzseit nézegette, észrevett egy felfelé kúszó mókust és arra gondolt, hogy a lukaszászló magyar szimbólumán túl egy nemzetközi szimbólumra is lenne szükség, amely zászlókon is loboghatna, jelvényként is viselhető lenne és az lehetne a *szivárvány*.

Aine arra gondolt – arra is gondolt –, hogy ez a környezet, a kollégium kertje és épületei a legcivilizáltabb hely egész Írthonban. Az elnök neogótikus épületét, csakúgy, mint a templomot, Augustus Pugin emelte, a dormitóriumok vadszőlővel felfuttatott falait egy inspirált elődje. A kishíd, melyen visszafelé áthaladtak, a nyírfatengert köti össze a könyvtár új épületével, hol többszáz ezer könyv honol; a híd alatt a vízimadár látogatta Lireen patak csobog, míg nem sok mérfölddel alább megtér a Liffey folyóba.

Aztán Aine egyszemélyes elméleti videójába beugrott, az eddig csak képekről ismert Afrika. Hisz oda készült.

Szándékát megvalósítva Aine december elején el is utazott Afrikába. Írhoni főnöke is egy helyettesítő nőt vett fel távollétében, Aine pedig már londoni átszállással, tíz óra utazás után Bujumburában landolt. Unokatestvére, Fergus csak annyiban változott, hogy fehér bőre tejszokoládé-barnára sült. A CARA főhadiszállásán volt zuhany – melyből csak napmeleg víz folyt, sem meleg, sem hideg; angol WC is volt, de aludni csak egy nagy, baldachinos szúnyogháló alatt lehetett, hová egyszer bemászott egy ártatlan gyík, és pár tucat ártalmas hangya. Aine nem igazán értette meg eme állatok csodálatos furfangját, mivel az ágy négy lába négy vízzel telt lavórban nyugodott. Aine megtanulta, hogy a trópusi adminisztrációhoz nincs számítógép, csak egy régimódi szorzó- és osztómasina, viszont időnként főzni is kell, amikor az afrikai szakácsnő maródi, vagy szerelembeteg, vagy nincs kedve a főzőkanálhoz. Minden egyetlen kondérban főtt, gazella-hús vagy rizs, de volt egy kemence is kenyérsütéshez és egyszerű pogácsák megsütésére. Az Írthonból érkezett ajándékcsomagok kiosztásához élelmesség is kellett, mivel kevesebb csomag érkezett, mint ahányan vártak rá. A helybeliek sorsot húztak – a hoppon maradtak pénzadományt kaptak – mit tesz Isten: Aine fizetésének egy hányadát. Az írek, minden más kétes tulajdonságaik mellett és ellenére: a legadakozóbbak a világon.

Aine és Imre egy-egy légitársaság levelet váltottak egymással, az internet ugyan fel volt már találva, de nem volt közhasználatban.

Karácsony másnapján Imre Pestről felhívta a bujumburai CARA főhadiszállást – nem volt egyszerű, hétszer kellett próbálni –, a karácsonyi vonalakat leterhelték egyéb telefonálók – néhány szót és jókívánságot váltott Aine-val, aki hazatérése napjával január harmadikát jelölte meg. Már-már csomagolni készülöben nekidurálta magát és részt vett egy szafariban, lefényképezett egy oroszláncsaladót, egy magányos elefántot és egy csapat rohanó orixot. Aztán úgy jött ki a lépés, hogy már január 2-án délután

leszállt Dublinban, taxiba vágta magát és Leixlipben üdvözölte szüleit. Ez azonban egy villámhazatérés volt, mert otthon hamarjában csak ruhát váltott, sárga kisautójába ugrott és meg sem állt Imre parasztházának udvaráig. A férfi meghallotta a kiskocsi ismerős pöfögését, és ingujjban kiszaladt az udvarra. Megölelte, megcsókolta Aine-t, majd így szólt:

– Most ne gyere be, mert holnapra vártalak és most van egy vendégem, akivel a találkozás kínos lenne. Gyere kérlek holnap este.

A nő elképedt, de még volt annyi lélekjelenléte, hogy bekukucskált a konyha ablakon és ott meglátott egy, a tűzhely körül sürgölődő, kora középkorú asszonyt.

– Túl hosszú volt az az egy hónap nő nélkül?

– Ne értsd félre a helyzetet... meg fogom magyarázni.

– A hült helyemnek! – kiabálta dühösen Aine, az autóra vágta magát – kerekei alatt csikorgott a kavics –, éles fordulatot vett és a bekötő úton elrobgott.

Az előzmények. Szilveszterkor mulatság volt Szathmáry báró udvarházában. Az éltes Géza báró, ragyogó neje, a karbunkulus szemű Ruth, valamint virágszál lányuk, Margaréta, egy Naas városa melletti kisebb földbirtokon éltek, ahol a báró kétszáz holdon gazdálkodott. Volt egy szép tehenészete és kiállítás nyert bikái. Annak idején, a II. világháború befejeztével átszökött a határon és Írországot célozta meg lakhelyül, mivel egykori dajkája ír asszony volt. Az otthoni birtok és a kastély természetesen állami kézre került. Idekint Géza bárónak lehetősége nyílt arra, hogy Peruban egy nagy földbirtok ügyeit vezesse. Ide vitte magával világszép menyasszonyát, Ruth Boyde-ot, majd, tíz esztendő gyümölcsöző perui gazdálkodás után visszatért Írországba, ahol keresetét és neje hozományát összetéve vett egy csinos birtokot. Lányuk már itt született és vendégszerető emberek lévén a környéken, mi több, a megyében is jó hírre, népszerűsége tettek szert. Imrét, mint a távoli, az elkerített haza ideparittyázott írmagját szeretnék, gyakran vendégül látták.

Imre családja otthon, Budán lakott, de volt egy kis telkük, házikóval, barackfákkal Érdligeten. A barack beérésekor kisereglettek, Imre szeptember végi születésnapját is itt ünnepelték, a közeli szomszédokkal karöltve. A mellettük fekvő nagyobbacska telken Ochrona Ákos bácsi lakott nejével, Sári nénival és kislányukkal, Évával. A kislány jó pár évvel volt fiatalabb Imrénél, akibe beleszeretett, udvaroltatott magának és az együtt járásból ártatlan szerelem kerekedett. Éva hosszú, szőke hajú, karcsú lány volt, gazella termetű, seprős szempillákkal és felettébb kacér természettel megáldva. Imre egy idő után szomorúan konstataálta, hogy a környékbeli fiúk közül hol az egyik, hol a másik nem eredménytelenül járt Évát után. A csúfondáros érldligeti rigmus a fülébe csengett:

Árkon át, bokron át

Kövesd Éva Ochronát.

Később hallotta, hogy a lány férjhez ment egy nyugatnémet üzletemberhez és Frankfurtban él.

Történt, hogy Szathmáryné, született Ruth Boyde-ot a középiskola elvégzése után egy frankfurti festőiskolába írták be szülei (nagy-nénje e nagyvárosban volt férjével), ahol megismerkedett és megbarátkozott a vele egy osztályba járó Évával. Mikor évekkal később, Éva megözvegyült – férje egy repülőgép-szerencsétlenség áldozata lett –, elhívta Ruth-ot felidézni a festőiskolai időket, a fiatalság és a művészi ambíciók mámorát. Képet egyikük sem adott el, de a frankfurti családi ház szalonjában megtalálhatni Ruth néhány ajándék festményét, egy lóversenyképet, egy vitorlást a tengeren és Ruth önarcképet. Hasonlóképpen, Szathmáryék társalgójában lóg Évát két festménye a frankfurti repülőter egy leszálló gép ablakából nézve és egy virágzó cseresznyefa – Évát kertjében.

Ez évben Évát volt a sor, hogy Ruth-ot, illetve Szathmáryékat meglátogassa. Imre sorsáról, írországi letelepedéséről mit sem tudott. Ruth sem arról, hogy Évát és Imre ismerik egymást. Két külföldi magyart akart csupán összeismertetni, mikor Imrét meghívta egy nap vacsorára.

A címernyomatós ezüst evőeszköz fényében Imre kíváncsian, vizsgálta Évát csinos, de élveteg képmását. Az asszony gömbölyded volt és fecsegett, mint egy gumislag, ami nem tudja abbahagyni a

fröcsögést. Másnapra meghívatta magát Imréhez teára. Saját kerekein gurult, autót bérelt, írthoni hetét kényelmessé tenni. Este hétkor érkezett a falusi házba, befalta a bauernfrühstücköt, melyet Imre rögtönzött az estére, folytatta az etyepetyét, tizenegy óra tájban távozott. Észre sem vette Aine kárvallott látogatását, holott a lány létezéséről tudott Imre elbeszéléséből. Főlemlegette kislánykori szerelmét Imrével, mint a gyönyörű és azóta is lelki fényben tündöklő kezdetet. Imre viszont készakarattal elrontotta a hangulatot az ismert rigmussal:

*Árkon át, bokron át
Kövesd Éva Ochronát.*

Hátramaradt Aine megbékélése. A telefont másnap az ír hajadon kétszer is lecsapta.

Imre tollat ragadott, levelet írt „Szépreményű Aine Crosby Kisasszonynak”. Már a megszólítás is ódivatú és magyaros volt, hát még ami utána következett. „Ha nem láthatlak holnap délután hatkor a teniszpályán – a tantusszal addigra fölkapcsolom az ívlámpákat és nappali világosság lesz –, akkor holnapután hajnalban szerenádot adok az ablakod alatt. Mózsai cigány énekel majd, akit hétvégén a *Fehér Szarvas* kocsmában alkalmaznak, én pedig az éneklek: *Csak egy kislány van a világon, az is az én édes galambom.*”.

A colleen tíz percet késett. Azaz hogy tíz perccel előbb jött, leparkolta kis sárga kocsiját a teniszpályával szomszédos üres telken, kikapcsolta a motort, várta az ívlámpák fényének fellobbanását és habozott, odamenjen-e vagy sem. Figyelte a közel-távolból a férfi melegítőben is deltás alakját, teniszütőjén a tenyeres-fonák módon pattogatott sárga labdát, mialatt saját tornacipőbe bújtatott lábujjain érezte a beszivárgó zimankót. A pályák mindegyike – Imre jelenlététől eltekintve – üres volt. Mint az elmúlt napon huszonötösör, most ismét végiggondolta az intimnek hitt helyzetet, a konyhában sürgölődő nő hamuszőke hajára, mint egy sikeres vetélytársnő kontyára gondolt, aki egyszeribe lám, kitérta őt vélt jussából. De talán mégsem? Lehet, hogy a vendégnő csak értetlen régi ismerős volt, vagy távoli rokon, lehet, hogy csupán hírt hozott Imrének messzi Hungáriából. Imre megpillantotta őt, hezitáló lépéseit, de egyelőre egy szót sem szólt, csak saját autójához lépett, és kitérta a kocsik hátsó ajtaját.

Ott ült, a széles mosolyú, füstös képű, fekete ruhás Mózsai cigány, kezében a hegedűvel. Rázendített: „Csak egy kislány van a világon...”

Aine nekiiramodott, Imrére rohant és két ököllel dömökölni kezdte a férfi domború mellkasát.
– Te gazember! Te utolsó csalárd disznó!

A nő szemében, az ívlámpák fényében jól látszott, könnyek csillogtak. Játszottak egy szettet. A cigányt elszállították alkalmi munkahelyére, a *Fehér Szarvas* nevű kocsmaiba. Imre, tőle telhetően kimagyarázta a félreértéssel még görbébb görbe helyzetet a minap a parasztházban. Aztán tüzesen szeretkeztek hajnalig, majd az álom sötét zsákjába estek. Reggel Aine rémülten kapkodta magára gőnceit.

– Te jó Isten, mit mondok szüleimnek, hol voltam az éjszaka?

Harmadnap Imre folytatta a mesét, a legendás történetek, nemzeti mítoszok összeszerkesztését. A rákövetkező héten egy bolgár népmesét olvasott föl Aine-nak:

Az erdő meg a fejszék

Egy kocsi dőcögött az erdei ösvényen, megrakodva vadonatúj fejszékkel, amelyek akkor kerültek ki a kovácsműhelyből. Az út mentén hajladozó fiatal fák megriadtak, leveleik izgatottan susogtak.

– Mi történt? – kérdezte az öreg bükk az erdő mélyéből.

– Végünk van! – felelték a subángfák. – Megérkeztek az erdőbe a fejszék!

– Nézzétek csak meg, van-e a székéren fa is, a mi nemzetiségünkéből való.

A fácskák a kocsira pillantottak, és így feleltek: - Nincsen, csak vas.

– *No ha így van, egyet se féljete!* – szölt a bükk. – *Egy ágacskátok sem görbülhet, amíg a fa szövetségre nem lép a vassal. Akkor van ok a riadalomra, ha az erdő fáii nyelet adnak a fejszéhez!*

– A mese érdekes, de hogyan vonatkozik ez rám vagy ránk? – kérdezte Aine.

– Hát úgy, hogy sem a fejsze nem vagy, sem a fa nem vagyok. Talán inkább a kocsi.

A télutón elérte őket az influenza, külön-külön, bár valószínűleg egymástól szereztek be. Csak telefonon érintkezhettek egymással. Aine otthon feküdt a szülői ház lányszobájának patyolatos ágyában, apja kint dolgozott a földeken, bátyja az irodában piszmogott, anyja bevásárolni ment – tehát amikor kiürült a ház, jelet adott Imrének, aki szintén ágyban feküdvé visszahívta. A nő köhögése visszahangzott a telefonban, a férfi krákogása ugyancsak. Kettejük között néhány mérföld húzódott a szélben zizegő telefonhuzallal. *Lemsipet* kortyolt az egyik, kalapkúrával próbálkozott a másik. Aztán kurta farkú leveleket is írtak egymásnak, de nem volt, aki Aine levelét beledobja a zöld postaládába. Egy ideig. A levéltitok szent, Imre úgy tudta, tehát az ő leveleit kézbesítette a posta.

– Ki ír neked ilyen sűrűn? – kérdezte a lány szürkekontyos édesanyja.

– A teniszpartnerem – felelte a lány. – Hiányzom a csapatból.

Aztán az ő levelei is útra kelhettek. Beteglátogatóba jött Hans, a testes főnök (fiatal, belga ellenálló a II. világháborúban, Brüsszel városában), Írországbán a keksz király. Bohém, tehetséges nyuszifülű ember, apja barátja, Aine jótevője, bizalmasa. A háború után jött át Írthonba, szép tanyát vett magának, rajta udvarházzal. A smaragd szigeten megalapította a *Szivárvány* kekszgyárat, ahol hétszínű, hétféle sima és töltött kekszet gyártottak a nagyközönségnek. Nos, ő feladta Aine három levelét, melyek közül egyben megvolt Hans Jansenék lucani címe. Imre tehát ezután ide küldte a maga kurtaszavú, de ragaszkodását eláruló borítékolt levéljait.

– Hiányzol – írta egyikben. – Megsimogatnálak – közölte a másikban. – Veled rohan, nélküled cammog az idő.

Böjt, húsvét. Aine felépült, eljárt Hans Jansen irodájába dolgozni – vezette a kölcsön kocsi, ami a munkával járt. Imre is meggyógyult, írta-szerkesztette-vázlatolgatta hetedhét ország meséit és egy milliomos amerikai házaspárnak kijárta, hogy mindannyiukat közösen fogadja Lord Ross építészeti műremeknek is beillő kis várkastélyában. Ross nagyatyja hírneves csillagász volt, ám az unoka főleg azzal foglalkozott, hogy a maga idejében világelső távcsövet karban tartsa. A pálcárovar alkatú Lord a gazdaság vezetését sudár asszonyára bízta, aki a nagy angol stílusú parkból szászorszép arborétumot varázolt. Mr. Galtry, az amerikai milliomos megígérte, hogy mamutfenyő-csemetéket küld majd Rosséknak a legközelebbi óceánjáró hajóval.

Aine a kastély virágoskertjébe szeretett bele: rózsalugas, tulipánmező, verbénák, liliomok, kardvirágok; a kerti házikók ablakában muskátlik, az üvegházban ott növesztett citromfa és narancsfa – előtte gyöngyvirág, míg el nem virágzott; a tavon mint tündérlányok fejei: tavi liliomok. *Aranykeze van a kertésznek* – gondolta, és elkunyerált tőle egy óriás cserépbén növesztett bazsarózsabokrot. A bársonyos áprilisi gypet aranyvessző fű és borsmentás ösvény szegélyezte.

– Ma virágvasárnap van, egy hét múlva húsvét vasárnap lesz – mondta Imre.

– Azt viszont még nem tudod, emberem, hogy a nagyhétre elszerződtem kutyamosónak Hans Jansenék villájába.

– Nem tudtam, csakugyan.

– Hát tudd. Van egy ormóltan bernáthe gyi kutyájuk a főnökéknek, akit az egyszerűség kedvéért *Bernátnak* hívnak. Hansék fiukat, menyüket készülnek meglátogatni Belgiumban, a kutya a nagyhéten az én felelősségem, az én gondozásomat igényli. Minden másnap két kiló húst kap ebédre.

– De gondolom, nagypénteken Bernát is böjtöl.

– Menj már! A kutya nem keresztény. Csak mi fogunk böjtölni.

– Hol böjtölünk?

– Hát nem érted? Hansék villájában. Mert ha már a kutyának gondját kell viselnem, veled is elboldogulok, ha eljössz.

– Boldogan.

Olyan lett ez a húsvét, mint egy kurta nászút. Hansék hatalmas, baldachinos ágyában aludtak, egymást olykor-olykor átölelve. Az ő negyvenhüvelykes televíziójában nézték az ír és az angol híreket és a lefekvés előtti filmeket. Imre egy reggel leszaladt a Liffey folyóhoz, és gilisztákkal fogott egy cekkerre való piros szárnyú keszeget. Aztán megtisztította mindegyiket, Aine megsütötte, és ketten ebédre megették mindet. Hozzá fölhalásztak a villa pincéjéből egy flaska Frascati bollát. Nagypénteken nemcsak a holló mosta tisztára fiát, hanem Bernátnak is el kellett túrnie a gumislag előtörő langyos vizét, mely samponnal keverve beillatosította vastag bundáját. Hármasban kergetődtek a kertben, sötétedés után, az egyetlen ívlámpa fényében, majd bújócskáztak – már kutyátlanul – a villa nagy szobáiban. Aine egy méretes szekrénybe bújt – megtalálása tíz percet igényelt –, Imre a pincében egy ládába rejtett, ahol csak a meglelésbe bekapcsolt Bernát talált rá. Aztán, végül, Aine egy tartalék függönybe csavarta magát – a sötétség kötelező volt –, ahol Imre csak úgy találta meg, hogy a colleen elkuncogta magát. A villa zeneszobájában Imre elzongorázta azt a négy magyar népdalt, melyre egykor megtanították, Aine Cleo Lane lemezeket hallgatott egy fél éjszakán át. Elmentek teniszezni is, és Imre, először és utoljára vesztett egy szettet Aine-val szemben. Mert aki éjjel legény...

Húsvét vasárnap misére mentek.

(Folytatjuk)

Nagy Kálmán: Zenetörődék

